

טיב הקהילה

בי תצא
י"ג אלול תשפ"ה
המסע לפי אופק דרושלים

זמני הדלקת הנרות ומצ"ש

הדרה"ג	6:22
מוצ"ש"ק	7:34
ר"ת	8:14

סוף זמן קריאת שמע ותפילה

סו"ק"ש א'	8:41
סו"ק"ש ב'	9:25

סו"ק"ש א' סו"ת א' 9:59
סו"ק"ש ב' סו"ת ב' 10:29

המסע לפי ששון קי"ז

גיליון מס':

798

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מנורנו ורבנו הר"ה צ'

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

חייבת האשה לבטל דעתה לבעלה ולתת לו את זכות הדיבור. ותא חזי את דברי הרמב"ם (אישות פרק טו הלכה כ') המדבר מחובה זו, והא לך לשונו: 'צוו חכמים על האשה שתהיה מכבדת את בעלה ביותר מדא, ויהיה לו עליה מורא ותעשה כל מעשיה על פיו, ויהיה בעיניה כמו שר או מלך, מהלכת בתאות לבו ומרחקת כל שישנא, וזה הוא דרך בנות ישראל ובני ישראל הקדושים הטהורים בזיווג, ובדרכים אלו יהיה ישובן נאה ומשובח' ע"ל. הרי לך מדבריו שמדרכי הצניעות היא שתהיה האשה בטילה לבעלה.

והשתא דאיתת להכי, נוכל לומר שמהאי טעמא גופא הטילה התורה חובת הדיבור על אימו של בן סורר ומורה, דהנה הרמב"ם לדעיל המדבר מדרכי הצניעות מסיים ואומר: 'ובדרכים אלו יהיה ישובן נאה ומשובח, ומתוך דבריו יש ללמוד שאם האשה תתנהג בצניעות ובאותן הליכות שפירט הוא ז"ל, יזכו ההורים שבניהם וצאצאיהם יתגדלו בדרך הישר והרצו, כי רק כשהבנים מתגדלים לתפארת יכולים לומר שישוּבן נאה ומשובח'. ולפי זה יש לומר, שכשבאים הורים בפני בית דין עם בנם הסורר, עובדא זו מוכיחה שהאשה לא התנהגה בדרכי הצניעות הנזכרים, ובמידת מה השוותה זכותה לזכות בעלה ודרשה שיכבד הבעל את דיעותיה ורצונותיה, ובכך היתה דוגמא לבנה שידרוש גם הוא להיות 'בן אדם' לכל דבר, ושגם הוא ידרוש שיכבדו את רצונותיו, ובכך גרמה שיהיה זה הבן 'בן סורר ומורה' ר"ל, ולכן רצתה התורה שבבואה בפני בית דין תאמר גם היא מה שהבעל אומר, כדי להראות בכך שבמידה והנשים משוּוים זכויותיהן לזכויותיהם של בעליהם, וגם מדברים בפני בעליהם גורמים בכך שבניהם יצאו לתרבות רעה ר"ל.

שונים פני הדברים במקרה שלפנינו, שלאמיתו של דבר מדובר בבית ישראל כשירה שחלילה לא חטאה, והיתה זו רק עלילות דברים, וכיון שכשירה היא ודאי היתה אָמָה וזהירה בכללי הצניעות, והיתה היא דוגמא לבתה גם כן להיות זהירה בעניני הצניעות. ולכן גם בבואם לבית דין מן הראוי שתתנהג באותה מידה נכונה, ולא תדבר בפני בעלה. ושפיר למידים מכאן שכך היא דרכה של אשה צנועה...

ונמצאת אומר שמשתי פרשיות אלו גילתה לנו תורה שעיקר חינוך הבנים תלוי בהנהגת ההורים, ולכן יש לייחס מעשיו של בן סורר ומורה להוריו החוטאים ומעשיה של נערה צנועה להוריה שנהגו גם כן בצניעות. ואכן גם החוש יעיד שכך היא המידה, שהבנים עוקבים אחר מעשיהם של הוריהם, והמה להם למורשה.

הוא אשר דיבר מרן בעל החזון איש ז"ע כשנשאל פעם ממתי מוטל על האב לחנך את ילדיו, אז השיב בשנינותו: משעה שהאב מגיע לשנות הבחרות, ולתמיהה השומעים שאז אין לו עדיין למי לחנך, השיב: אם האב ירגיל עצמו בעודו רך בשנים בתורה ובמצוות ובמידות טובות, יזכה שגם כשיגדל ויהיה לאיש לאחר נישואיו לא יסורו הרגיליו הטובים הימנו, ואז יהיה ביכולתו לשמש כדוגמא חיובית לבניו ולצאצאיו, ובדאי יצליח בחינוכם...

ואמר אבי הנער אל הזקנים את בתי

נתתי לאיש הזה לאשה וישנא: (כב טז)

ופירש"י: ואמר אבי הנערה – מלמד שאין רשות לאשה לדבר בפני האיש:

כדי לעמוד על דעתו וכוונתו של רש"י נבאר מקודם את דבריו, הנה התורה דיברה כאן במי שהוציא שם רע על אשתו, חתף לאחר נישואיה, וגרם בכך צער גדול הן לאשתו והן להוריה, וצוותה התורה (פסוק טו) שעל שני הוריה לתבוע את עלבון בתם. ועל שניהם להביא את דינה בפני הזקנים, אולם

אחר ששניהם יופיעו בפני הזקנים אין התורה נותנת רשות הדיבור לשניהם, אלא דבר התביעה צריכה להיאמר בפני הזקנים דוקא על ידי 'אבי הנערה' וכלשון הכתוב 'ואמר אבי הנערה אל הזקנים', על אף שגם אם הנערה משמשת כתובעת, ולאחר דברי בעלה, כשצריכים להשלים התביעה ולהוכיח שפגם דברי בעלה, מחוייבת גם היא ליטול חלק בדבר, וכלשון הכתוב (פסוק יז): 'ופרשו השמלה לפני זקני העיר'. זוהי שהוקשה לו לרש"י, מדוע לא יתנו גם לה הזכות להיות תובעת בפה, כדין כל תובע? ומתוך כך הסיק שהוא מטעם שאין רשות לאשה לדבר בפני האיש.

אולם עדיין יש לך להקשות על דבריו, כי מנין לו שמקרא זה מלמדנו דבר שבצניעות, הרי יש מקום לומר שבגזירת הכתוב עסקינו, התורה גזרה שפמקרה כעין זה יהיה אבי הנערה המדבר, כי אם לא יאמר כך מה יהיה לו להשיב על פרשת 'בן סורר ומורה' (לעיל כ כא), שגם שם ציוותה התורה שהאב והאם שניהם יופיעו בפני זקני העיר כדי לדבר בקולן בנם, ושם מוטלת חובת הדיבור גם על האם, וכלשון הכתוב: 'ואמרו אל זקני עיר, בנינו זה סורר ומורה איננו שומע בקולנו וזולל וסובא'. ואם אתה אומר ששתיקת האם בפרשת 'הוצאת שם רע' הוא מטעם המובן לנו, צריך אתה לומר כך גם באמירת האם בפרשת 'בן סורר ומורה', ומאחר שאין יודע טעם 'הדיבור', מי הגיד לך שטעם השתיקה הנך כן יודע?

אולם לאמיתו של דבר אין זו פירכה, הן אמת שאין אנו יודעים טעמה של כל מצוה ומצוה, בכל זאת כשרואים באיזה מצוה פרט מסיים שיכולים לתלות טעמה במצוה אחרת, מן הראוי לתלותה בכך, ובפרט כשהיה זה סיבה לגרום נחת רוח לבוראינו. והנה להלן בפרשתן (דברים כג טו) ציוותה לנו התורה על חובת הצניעות באמרה: 'ולא יראה בך ערות דבר', ובפשטות אין הכוונה כי אם על דברים התלויים בראיה, אולם אין ספק שרצון בוראינו הוא שפגמך בכל ענין הקשור לצניעות, לכן כשיכולים אנו להביא ספק מן התורה גם על שאר פרטי הצניעות, ולהוסיף על ידי זה גדר קדושה מן הראוי שנעשה זאת, כיון שכן מובן היטב כוונת רש"י, באמרו, שגם מה שהדגישה התורה כאן שאבי הנערה הוא זה שידבר בפני הזקנים הוא מטעם צניעות, ובכך יהיה לנו עוד סיג וגדר בקדושה, שכן עצם הדבר שהאשה משווה עצמה לאיש ומשווה זכויותיה לזכויותיו, פוגמת בכך במידת הצניעות, כי מצד דרכי הצניעות

טיב המערכת

למען ייטב לך

יחזי אחד הנער אל הגאון רבי חיים קנייבסקי זצ"ל ובכה במר נפשו שרעייתו חולה מאוד, אמר לו ר' חיים זצ"ל יש לי עצה טובה בשבילך, תקבל על עצמך ללמוד את כל מסכת בבא בתרא עד שתדע אותה היטב על בוריה בע"פ עם כל התוספות, התפלא האיש מאוד, מה קשורה מסכת 'בבא בתרא' למחלתה של רעייתו, וכיצד תבוא ישועתה? הסביר לו הסטיילר: 'אינך מבין? כדי שיהיה יוכל לדעת את 'בבא בתרא' בע"פ הוא צריך ראש שקט, ומסילא הוא צריך שרעייתו תהיה בריאה, והוא צריך פרנסה ללא דאגות, וכל צרכיו צריכים להסתדר כדי שיהיה פנוי ללמוד את כל המסכתא'.

בפרשתנו אנו רואים שני מקרים שתוצאותיהם דומים למדות שהם הפוכים זה מזה, בתחילת הפרשה אומרת התורה 'וראית בשביה אשת יפת תואר וחשקת בה, אומר רש"י לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, שאם אין הקב"ה מתירה – ישאנה באיסור, אבל אם נשאה סופר להיות שונאה, שנאמר אחרי: כי תחין לאיש וכל, וסופר להוליד מסנה בן סורר ומורה, לכן נסמכו פרשיות הללו, ובהמשך הפרשה במצוות 'שילוח הקן' אומרת התורה 'שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך, ומיד אח"כ: כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגן, ומפרש"י 'אם קיימת מצוות שילוח הקן סופר לבנות בית חדש ותקיים מצוות מעקה, שמצווה גוררת מצווה, ותגיע לרם ושדה ולבגדים נאים, לכן נסמכו פרשיות הללו'.

בשני המקרים אנו רואים דבר מדהים פעולותיו של האדם משפיעות הן על גשמיניותו והן על רוחניותו, לטב ולמטב, למרות שבשניהם מדובר בדברים המותרים ע"פ התורה, אבל אם אדם לא הצליח לכבוש את יצרו ולקח לעצמו את היפת תואר, כתוצאה מכך באות אליו צרות בצורות, והוא משלם ביוקר, ואילו במצוות שילוח הקן, שרש"י אומר עליה שהיא 'מצווה קלה שאין בה חסרון כיס, והתוצאות: הצלחה גדולה ברוחניות וגם שפע גשמי עצום, ואת זה כדאי שנזכור תמיד, שעבירה גוררת עבירה, אבל מצווה גוררת מצווה ועמה מגיע גם שפע גדול בגשמינות.

(ע"פ טיב תורה-בי תצא)

ניתן לשמוע את שיחותיו של מנורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישי

באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

עדכוני שיחות: 0534-100024

טיב
ההודעות

חודש אלול (המשך)

מנהג אנשי מעשה להחזקת

א. יש אנשי מעשה הנהוגים להחזקת ארבעים יום כנגד ארבעים יום שעלה משה רבנו ע"ה לקבל את התורה ולפי שאין מתעניינים בשבועות וז"ל וכן ב"ה לכן נהגין להתחיל אחר חמשה עשר באב כדי שישלמו לספער ארבעים יום (מ"א והפ"ה ס"ז).
ב. כשמענה מראש חודש אלול ואילך, ישאל מהשם ית' שיתן לו שדרה וחיים ובנים לעבודתו (א"ר שם ס"א).

ג. אם יכול להתענות אלה יום או ימים בחודש אלול אשר לו, ובלבד שישפוש במעשיו ויעשה גדר שלא לשוב עוד לכסלה (מנהג באצטע א"ח וס"ו).
ד. וכתבו ספרי המוסר, דאם באמצע אכילתו בעוד שהוא מתאזהר לאכול מושך ידו ממנו, זה נחשב ג"כ לסינוף ומתכפרים עונותיו (מ"ב ס' תקל"א ס"ב).

ימנעו בהמשך

ה. וכיון שחודש זה מנותק לחשובה, לפיכך הוצא את דבר ה' יש לו לפשפש במעשיו, ויוסף אומץ בקיום המצוות, ויש אנשי מעשה נהגים שבחודש הזה מפשפשים בדקדוקי מצוות להיות בדרך ובחן תפילין ומצוות שלהם וכל אשר ימצא שם בדק בשאר מצוות, והוא מנהג טוב (מ"א שם ס"ו).

ו. חודש אלול הוא זמן תשובה לכל, ויזהר לפשפש במעשיו, טוב וישר שובל לילה קודם שישנן טרם אמירת הוידוי יפשפש ויחפש דרכיו ובמעשיו באותו יום, ויתוודה וישוב, וכן יעשה בכל יום מ"ח אלול עד יום הכיפורים ובאמת היה צריך לעשות כן כל ימיו בכל לילה כמעשה הצדיקים וקרא בשמותם מאיר דחושבנא אך לכל הפחות כה יעשה בארבעים ימים הנוראים הללו (מנהג ס"ב).

ז. אשרי מי שלובש שק ויושב על האפר, ובוכה על עונותיו ומספיד עליהם ומתוודה בבכי ובכפפת ראש והשתחויה עד שיתפקקו כל חוליות ובוה מקיים הראשי תיבות של 'תשובה', שהוא ר"ת תענית שק ואפר, לביה הספד כמו שכתב הא"ר ד"ל (שם חזקת וק"ן י"ז ד"ט ע"ב). ואף בשבועות שהיה הותר להספיד ולבכות ולישב על הארץ, מכל מקום נראה שיוכל להתוודות וידוי קצר אף בשבועות, או יקרא בספר דניאל סימן ט' וסימן י' ואמר אלו הפרשיות בכונת, ויחשוב בליבו עונותיו, גם יקרא פרשיות בנחמיה סימן ה' ט' ו' ואחר כך יאמר בתהלים מזמור סימן כ' לא כאשר בא אל בת שבע וכו', ויסים בתורה חסידים י"ב - י"א ט' בפרשת ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך וגו' עד זבת חלב ודבש, ויתעורר מאד בלבו ויחשוב מחשבות טובות לחקן כל מה שקלקל (שלה וק"ן ס"ד ר"ה פ"ב ט' סנה ס"ז).

ח. ופשט שחוב גמור על כל אדם שילמוד בכל יום בספרי הראיה אם מעט ואם הרבה, והוא יזהר חיוב מכל שאר לימודיו, ואף אם יתבטל על ידי זה מלימוד פרק משניות או שאר לימוד, כי מה ה' אלקיך שואל מסך כי אם ליראה אותו (וה"א כלל קצת ס"א).

ט. וידחק עצמו מעבדות ויהיה איש ירא וחדר את דבר ה', וידחק עצמו מהקפדה ומכעס, אפילו לרוב מצות, ומחליצת נאווה, ויזהר מאוד בבירכת הנהגין (פ"י ע"ן חיים שער ראש השנה הקדמה).

ימנעו מעשרותיו

י. טוב שיפריש מעשרותיו בחודש אלול, שהרי שורא מצונו במדרש (מגילת אסתר) דכות המעשר והעילה להם לישראל בימי המן שלא עלה הערל על חודש אלול, ואף שהוא זמן מעשר בהמה, מכל מקום מי שאין לו להפריש מעשר בהמה, מה טוב שיהיה מפרש פרשה מעשר כספים בימים האלה, ומה גם שהוא סוף השנה ועושה חשבון מכל השנה, וגם יהיה לו כתרסם בפני הפרענות בימים אלה, ויהיה לו זכות ויזהר להכריעו לטוב, ויכתב ויחתם בספר פרנסה וכלכלה וחיים טובים (פסוק לכל וד' פ"ד ס"ד).

יא. ושבטו של החודש הזה הוא זבולון כמשיכ בספר עמודי שמים שהוא היה מחזיק ביד לומדי תורה, וא"ל לכהפ בחודש הזה יאחז צדיק דרכו של זבולון לעשות צדקה עם עמלי תורה (פסוק לכל וד' פ"ד ס"ד).

שופר

יב. תציא בפרקי דרבי אליעזר: ב"ה אלול אמר הקדוש ברוך הוא למשה 'עלה אלי ההרה', שאז עלה לקבל לחזות אחרונות והעבירו שופר במחנה משה עלה לה, כדי שלא יטעו עוד אחר עבודה זרה, והקב"ה נתעלה באותו שופר שנאמר עלה אלקים בתרועה וגו', לכן התקינו חז"ל שיהיו תוקעין ב"ה אלול בכל שנה ושנה וכן בכל החודש, כדי להזהיר את ישראל שיעשו תשובה שנאמר אם יתקע שופר יציג וגו', וגם כדי לערוב את השטן (מנהג).

יג. ותקעין תשרית בכל יום לאחר תפילת שחרית מיום ב' דר"ת חוץ מערב ראש השנה שאין תוקעין בו כלל (שער שם ס"א מ"א שם ס"ז). ויש שנוהגים לתקוע תשרית תש"ת וז"ל (ב"ח ס' תר"ב).

יד. והוא דמיון לבעל חוב שנתנן לו זמן ב"ד שלשים יום להמציא מעות כדי לפדוע את חובותיו, וכן הוא לענייננו שנתנן לו לאדם ב"ד של מעלה זמן שלשים יום לעשות תשובה כדי שייצא זכאי מבית דין של מעלה בעשיית תשובה תפלה וצדקה להעביר מעליו רוע הגזירה על כן יתעורר כל אחד ואחד לקול השופר המסריז ומעורר ומתיר על התשובה וקום קרא לאלוקיך בבכי ותתנוגנים (ק"ב והער ס' ס"ח).

טו. אם הבעל חובק עומד באמצע אמירת פסוקי דמורה אעפ"י מותר לו לתקוע ואפשר שאפילו באמצע ברכות קריאת שמע גם כן מותר, מפני שאינו אלא כמנעים נשימות בלי שום הברה כלל, והקול בא רק ע"י השופר (מ"א חייט"א ס' כ"א).
טז. אם אידע ששכחו לתקוע בשחרית תוקעין במנחה (מ"א א"ח וד' ס' כ"ה אות ה').

טיב הבנין

אחת שאלתי

עיקר הבקשה בימים האלה - לזכות לתורה ולחזות בנועם ה'

לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעיני

בוה יתבאר לנו מדוע הקדים דוד המלך לומר 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי, כי אכן רצון אחד ושאיפה אחת בלבד הייתה לו לדוד המלך, על אף שהיה מלך גדול ונושג ומתוקן תפקידו הרם היה נזקק לררבה צרכים שסתם בני אדם אינם נזקקים להם, ובפרט לנוכח הרדיפות הרבות שנגדף על ידי צוריו הרבים והיה צריך לשמירה יתירה מהם ומהמונם שלא יוכלו לפגוע בו לדעת, ובכל זאת הדגיש דוד המלך שיעקר בקשתו הוא שיוכל לשבת בבית ה' על התורה ועל העבודה, זהו משאת נפשו ולכן הוא משתוקק ומתאוה תמיד, כמו שכבר אמר בתהלים (תהלים קי"ט, כ) 'גרסה נפשי להתאהב אל משפטך בכל עת'.

לפיכך הקדים דוד המלך ואמר 'אחת שאלתי מאת השם - שבתי בבית ה' כל ימי חיי, כי באמת אין לי לעצמי בקשה יותר ממה שאזכור לשבת תמיד ספון בהיכלי שם ועבר ולהנות בתורת ה' צבאות ומבלעדי זה חיי אינם חיים וכפי שכתב בעצמו (שם צ"ב) 'לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעיני, אולם מאחר שמוניתי להיות מלך על העם ועל כל כלל ישראל, אין לי בריה אלא לבקש עוד כמה עניינים הנצרכים לשלמות המלוכה ולשמירה מן האויבים הרבים שהקיפונו חגם, אולם באמת אין אלו כי אם בקשות הטפלות אל העיקר שהוא עסק התורה.

העיקר יבקש על תורה - שאר הבקשות תפלים לו

לכן עתה בהתקרב עלינו יום הדין, וכל אחד מאתנו הרי חפץ שיפסקו את גור דינו לטוב, וגם כל אחד מבקש ומתפלל שיתמלא משאלות לבו לטובה בכל מילי דמיטב צריך לדעת שהבקשה הראשונה והקודמת לכל היא על עסקי התורה הקדושה, שנוכח בשנה הבאה עלינו לטובה למתקנות ועריבות בתורת התמדה והבנת התורה, הצלחה בכל קנייניה ורק אחר שנבקש על תורה נתפנה לבקש בקשות אחרות על שאר עניינים הצריכים לנו.

ומי שבוועד לבו בקרב ומבקש באמת ובתמים מאת הקב"ה שיזכרו לתורה מובטח לו שישגיגה, ומה שאנו רואים הרבה שבקשו והתפללו ולא עלתה בידם, הוא מחמת שמלבד חשקת התורה היה להם עוד כמה וכמה דברים שהתאוה אליהם אבל מי שהתורה הוא העיקר אצלו וכל שאר הדברים אינם אלא תפלים לו, אין כל ספק שיוצא לזאת.

כל מה שהותר לנו לבקש גם על שאר ענייני גשמיים הוא רק משום שהם מסייעים לנו לשבת במנוחה על התורה ועל העבודה ללא טרדות ודאגות אחרות, וכמו שכתב בספ"ק 'פנים יפות' (ויקרא ט"ז, ל) 'וזהנה אנחנו שואלים בראש השנה ויום הכיפורים כמה וכמה בקשות (למרות שלכאורה אין לבקש יותר מבקשה אחת כמאמר הכתוב 'אחת שאלתי') אך הענין, פני הבקשות כוונתם לדבר אחד, לעבודת ה' יתברך ולקבל שכל השקטנו שלא יהיה שום מניעה לעבודת הש"ת לקבל בשובע שמחות את פניו יתברך'.

ובספ"ק 'תפארת שלמה' (מועדים ראש השנה) ביאר, שלעולם אין לבקש בראש השנה יותר מבקשה אחת ויחידה, אבל מי שכל בקשתו הוא 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש שבתי בבית ה' כל ימי חיי, אזי ממלא לו הקב"ה את כל משאלות לבו לטובה בדרך ממילא כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם ויחד עם התורה נשפעים כל טוב ומיטב.

טעם למה אומרים המזמור בחודש אלול

מעתה יהיה לנו טעם חדש והגון מדוע נהג לומר מזמור זה במשך כל ימי הרהמים והסליחות כי מתוכו אנו למדים הסדר הנכון כיצד לבקש ולשאל את צרכינו מאת הש"ת בימי הדין, קודם לכל יש לבקש על תורה שהוא העיקר והשורש, ורק לאחר מכן אנו מבקשים לזכות לשאר דברים טובים הנצרכים לנו.

ועל זה אנו מתפללים ומיחלים עינינו בימים האלה - ימי הרהמים והרצון, שנוכח לחזות בנועם ה', לטעום מיערת הדבש מערבות ידידות מתיקת התורה הקדושה, וממילא נזכה לעלות מעלות רמות בעבודת הש"ת ונטל לשבת כל ימי חיינו בבית ה' לאורך ימים.

בתחילה אמר אחת שאלתי ולבסוף ביקש הרבה

כתב ב"מטה אפריס" (סימן תקפ"א ע"ג ו') 'נוהגין במדינות אלו מראש חודש אלול ואילך עד יום כפור, לומר בכל יום אחד גמר התפלה מזמור כ"ז בתהלים - לדוד ה' אורי וישעי - בוקר וערב'. ואכן כבר פשט המנהג ברוב תפוצות ישראל לומר את המזמור הזה, ומשכך ראוי לנו להתבונן מעט בטיבה וענינה.

דוד המלך ע"ה פותח בתחילה (פסוק ד) 'אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש', ולאחר מכן ממשיך ואומר, 'שבתי בבית ה' כל ימי חיי, לחזות בנועם ה', ולבקר בהיכל'. מובא על כך במדרש (מדרש תהלים - מזמור כז) שתמה הקב"ה לפני דוד המלך, מדוע בתחילה אמר שהולך לבקש רק דבר אחד - 'אחת שאלתי אותה אבקש', ולבסוף לא עמד על דיבורו והוסיף לבקש כמה וכמה בקשות כגון: 'שבתי בבית השם', 'לחזות בנועם השם', 'לבקר בהיכל', 'כי יצפני בסכה ביום רעה יסתירני בסתר אהלך, ועוד כהנה וכהנה.

דוד המלך תיירך את עצמו וענה להקב"ה: ריבנו של עולם, האם איני יכול העבד לחזות כמו רבך, הלא אף אותה לא שאלת מאתנו כי אם דבר אחד ולבסוף הוספת עלינו עוד, שנאמר (דברים י' יב) 'ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך', ותיקן בהמשך הפסוק אתה ממשיך ותובע מאתנו מצוות הרבה, 'ללכת בכל דרכיו ולאבהה אותו ולעבוד את ה' אלקיך בכל לבבך ובכל נפשך', ואם הקב"ה נהג במידה זו אזי גם העבד מותר לו לנהוג כן, 'דיו לעבד שיהא כרבו'.

וצריכים אנו להבין, מדוע היה צריך דוד המלך לבקש את בקשתו באופן שלאחר מכן יתן צריך לתרץ את עצמו, למה לא גילה מעיקרא שהוא עומד לבקש כמה בקשות מה פסול מצא בוה.

ונתת לעבדך לב שומע

אלא יזכר הדבר על פי מאורע שאירע אצל בנו של דוד המלך ע"ה, הלא הוא שלמה המלך - ההכם מכל האדם כפי המובא בספר מלכים (מלכים א' פרק ג') שנראה אליו הקב"ה בתלום הלילה ואמר לו: 'שאל מה אתן לך' - בקש ממני כל מה שאתה חפץ ונכסף לזה ואתן לך. ומה ביקש שלמה המלך, לא כסף ולא זהב ולא שום דבר אחר ממהמדי תבל, דבר אחד ביקש: 'ונתת לעבדך לב שומע וגו' להבין בין טוב לרע, חכמה, זה מה שבקש שלמה המלך, דבר אחד לא יותר מזה.

אמר לו הקב"ה: 'יען אשר שאלת את הדבר הזה ולא שאלת לך ימים רבים ולא שאלת לך עושר, אלא אך דבר זה בקשת - 'שאלת לך הבין לשמוע משפט'. לכן, 'הנה עשיתי כדברך, הנה נתתי לך לב חכם וגבון אשר כמון לא היה לפניך ואחריו לא יקום כמון'. כאן מוסיף הקב"ה ואומר לו: 'וגם אשר לא שאלת נתתי לך, גם עושר גם כבוד אשר לא היה כמון איש במלכים כל ימיו, ואם תלך בדרכי לשמור חוקי ומצוותי כאשר הלך דוד אביך והארכתי את ימיו'.

ממעשה זה אנו למדים שאצל שלמה המלך לא תפס כלל חשיבות כל ענייני העולם הזה על שלל מחמדי ומשכיותיו, שהרי הייתה לו כאן הזדמנות פז לבקש ממי שהכל שלו על כל מה שרק עולה בדעת האדם, עושר וכבוד או אריכות ימים ולמעשה לא בקש דבר מלבד חכמה - 'לב שומע', על אף שאם היה מבקש ממון כבר היה נכלל בוה גם חכמה, שהרי מי שנתברך בעשירות יכול לשלם ממון לחכמים ולנבונים שיחכימו אותו וילמדוהו בינה, אבל שלמה המלך לא שת לבו לכל דברי ההבל אשר כחלום יעוף, היום כאן ומחר בקרב, רק בדבר אחד הוא חפץ, החכמה.

אכן, כראות הקב"ה שאין מנוחתו של שלמה המלך אל שטי הכסף והזהב ושאר חמדת הממון, רק אל החכמה האלוקית הוא חפץ ואין בלחה, על כן השפיע עליו מאוצר המנוצח כל מיני מתנות אפילו מה שלא בקש, 'גם עושר גם כבוד אשר לא היה כמון איש במלכים כל ימיו'.

עשה למען תינוקות של בית רבן

כ"י קרא קן צפור לפניה בדרך בכל עץ או על הארץ, אפרחים או ביצים והאם רבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים (כב ו).

בספר הזוהר הקדוש במאמר 'קן צפור' הנודע (ריש פרשת שמות), המגלה צפונות ונחזות מרזי סוד הגאולה והתגלות מלך המשיח במהרה בימינו, דורש את פסוקי פרשתו הללו כמין חומר. ובתוך הדברים מפליג בשבח מעלת תינוקות של בית רבן, ומבאר שכל סגולת השראת השכינה לקיום בית ישראל בתוקף מר הגלות וכל התנוצצות הגאולה אינה אלא בזכות התורה, ובהיות שהתלמידי חכמים מתמעטים בעקבתא דמשיחא העיקר הוא זכות תינוקות של בית רבן, וזכות יונקי שדים שלא חטאו וגמולי חלב שלא פשעו.

וזה לשון הטורח (ח"ב ט. בתורה"ד): "בזכות יונקי דבי רב יתקף חיליה לאתגברא וזא דא אפרוחים. ואי לא ישתכחון אלין, הא ינקי דיתבין בתוקפא דאמון וינקי, כמה דאת אמר, (ישעיה כה ט) 'גמולי מחלב עתיקי משדים'. והיינו 'או ביצים', דבגין אלין שריא שכנתא עמון דישאל בגלותא דהא חכימן ועירין אינון דישתכחון בההוא זמנא. – והיינו 'והאם רבצת על האפרחים או על הביצים'."

ופירוש בפירוש מתוק מדבש: "צפור הקב"ה זכות התינוקות של בית רבן שהכל פיהם אין בו חטא, ובזכותם יתחזק כוחו של משיח להתגבר, וזהו הסוד של 'אפרוחים', שהם סוד התינוקות של בית רבן."

"ואם לא ימצאו התשבי", אז יתגבר בכוח התינוקות היושבים בחיק אמותם ויונקים שהם עתידים עוד להתגבר בתורה. כמו שהביא אומר 'את מי יורה דעה וגו' גמולי מחלב, אלו הילדים שנגמלו מתוקת החלב 'עתיקי משדים', הנעתקים משדי אימותיהם."

"והיינו מ"ש 'או ביצים', שהם אותם שעתידיים לפרוח בתורה. כי בשביל אלו שהם התלמידי חכמים והתינוקות של בית רבן והיונקים שורה שכינה עם ישראל בגלות, כי אלו הם מושבי השכינה בתחתונים."

"ומפרש, כי לא די שתשרה השכינה בין ישראל רק בזכות התלמידי חכמים לומדי תורה, שהרי החכמים מעטים הם שיימצאו בזמן ההוא [של סוף הגלות לפני הגאולה ע"ש], ואין בהם כוח להכריע כף המשקל."

"והיינו שכתוב 'והאם רבצת' היא השכינה השורה על ישראל בגלות, 'על האפרוחים' בזכות תינוקות של בית רבן, שהם עדיין אינם גמר פרי אלא כאפרוחים 'או על הביצים', שהם הגמולי מחלב, ע"כ."

נמצינו למדין כאן, שכל עיקר השראת השכינה עלינו כיום בגלות הקשה של עקבתא דמשיחא היא רק בזכות תינוקות של בית רבן.

כדגסרסני בפרק כל חבוי (שבת קט"ז): "מאי דכתיב (דה"י טז, כב) 'אל תגעו במשיחי' אלו תינוקות של בית רבן וכו'. אין העולם מתקיים אלא בשביל הכל תינוקות של בית רבן וכו'. אין מבטלין תינוקות של בית רבן אפילו לבגין בית המקדש. ואמר ריש לקיש לרבי יהודה נשיאה כך מקובלני מאבותי, ואמרי לה מאבותיך, כל עיר שאין בה תינוקות של בית רבן – מחריבין אותה. רבינא אמר, מחרימין אותה" ע"כ."

ומבואר בסוגיא זו עד היכן מגעת חשיבות תורת הכל פיהם של תינוקות של בית רבן, שכל העולם מתקיים בשבילה והיא הנותנת לנו את זכות קיומנו בעולם הזה, וזכות קיום העולם. ומתאי טעמא כל עיר שאין בה תינוקות של בית רבן מחריבין או מחרימין אותה, מחמת שהיא חסרה את עצם יסוד זכות קיומה בעולם.

ובזכות תורתם ופיתולתם הזכה של תינוקות של בית רבן נזכה גם אנחנו לקיום בית ישראל ברוחניות ובנשמות, ולכתיבה וחתימה טובה, אמן.

- * -

בספר "סדר הדורות" (חלק ימות עולם האלף החמישי, ד"א רמ"ה) מביא מעשה נורא בנער קטן אחד מתינוקות של בית רבן, הנקרא 'נחמן קטופא'. אשר זכה לנשמה עליונה טהורה וקדושה ונשגבה מאוד מאחורי הפרגוד שמתחת כיסא הכבוד, וזכה לגלות בעולם סודות ורזין נפלאים מתוקים מדבש ונופת צופים. ובכללם גם את סוד הגאולה העתידה, שגילה הזוהר הקדוש הג"ל שותא מכוחם ובזכותם של תינוקות של בית רבן.

באתח המסעות שנסע מורנו ורבינו הרה"צ שליט"א לקברות הצדיקים, ערך מעמד תפילה ברוב עם על קברו הקדוש. והנה לערוך כאן בפניכם קוראים נאמנים וחביבים מעט מתוך הדברים הנפלאים שנאמרו עם של ציון קדשו של הנוקא שבגליל העליון, אשר נודע כמקום המסוגל לקבלת התפילות ובפרט לפקודת עקרות. [על פי קובץ 'טיב מקומות הקדושים' קבר הנוקא רבי נחמן קטופא (חטופא) ועיין שם עוד].

וזה החל, כתב בספר "סדר הדורות" שם בזה הלשון: "נחמן קטופא נולד ד' אלפים רמ"ה. [וכתב] בשלשלת הקבלה (דף מו). זה לשוננו, ראייתו בקונטרס כל ואלו דבריו, רבים ונכבדים מחכמים ברצלונה כתבו אל הרב הגדול רבינו דוד בן בנו של הרמב"ם לחלות פניו, להודיעם אם נמצא אצלו איזה דבר בסוד הקץ." וישיא את פניהם וישלח להם המעשה, מלידת הנער הנעים ילד שעשועים והנבואות אשר נביא, ובסוף כל נבואה קצת פירוש.

"ולפי מה שנראה, הרב רבי דוד היה שקילל והחרים לכל מי שיגלה רז

זה לנכר, וראוי להיזהר מנחלתו שלא יכור, ולשמור סוד במה שיש בו. כאשר היא קללת חכם מוסף אל רוב חסידותו וגודל יהדותו ותפארת גדולתו. וכאשר היה [רבינו דוד בן רבי אברהם בן הרמב"ם] נגיד ומצוה לאומים מורע קדושים מבני בניו של אותו הצדיק, הרב המורה צדק [הוא הרמב"ם] אשר בשערים מעשיו יללולו, ולתורתו איים ייחלו."

"והטעם שאמר לגלות לפי שיש בקצת עניינים ההם סכנת הרבה ובקצתם השתיקה יפה". "וראוי שתדע שזה המעשה היה בקיצור, כי בשנת כמו ד' אלפים רמ"ה, וכמו ת"כ לחורבן בית שני, היה רבי פנחס חסיד גדול וקדוש, והיתה לו רחל לאשה גם היא חסידה, ותהי עקרה, ויתפללו

להשם יתברך, ונעתר לקולם ותורה". "ובחדש השביעי להריונה בחמישי בשבת כעלות השחר, שהיה עולה [כוכב] צדק ומאונים לצד מזרח, ביום ראש השנה, שיש לשמיטה בשנה הנזכרת נולד זה הנער, ויקראו [שמו] 'נחמן'."

"ותיכף שולח התחיל לדבר פלאות ומעשה מרכבה, והעולם קראוהו 'נחמן קטופא דמן ברעם', ומת בן י"ב שנים. ואני ראיתי בגלילות ארץ ישראל 'נחמן קטופא' נקבר בכפר ברעם. ובשארית יוסף (ריש אות נ"ן) כתב זה לשון, נבואת נחמן קטופא בר נחמן כ' חיבר אותו רבי אברהם הלוי הזקן בירושלים (שנת ה' אלפים רע"ו, שלשלת הקבלה מו). עם פירוש רבי שמואל הנגיד עכ"ל. ובסוף ימיו התנבא נבואות גדולות על הישועה, והדברים ההם נכתבו, והם סתומים נסתרים ועמוקים בהרבה לשונות, ירושלמי בבלי ארמי והגרי מעורבים ונחלפים, עמוקים מאד במליצה וחיזה, ונלאו המפרשים להבין חלק קטן מהם."

"וזה רבי אברהם [הלוי] המפרש אומר, שבשנת ה' אלפים רפ"ט היתה מחברת 'בין דלי לדגים', כאשר היה כשנכנסו ישראל לארץ בימי יהושע, וכן כשעלה עזרא עם הגולה לירושלים. וזה המפרש אמר ששאל בחלום מתי קץ הפלאות והשיבו לו (שמות כב) 'מישאל אלצפן וסתר' [מי שאל – אל צפן והסתר]. גם בנחלתו שאל בחלום זה, והשיבו לו (דברים לב – ד') 'אלה הוא כחם עמדי'. ואומר שנבואות אלו נמצאו בחורבה אחת בגליל התחתון בעיר טבריה כתובים בגוילים ישינים ובולויים בתוך כלי עופרת, ועיין שם הרבה עניינים מזמן הגאולה. ואני הכותב יחיאל, בידי העתק מנבואת הנער נחמן קטופא ולא רציתי להעתיקו פה בחיבורי זה מכוח אזהרת החסיד הרב רבי דוד הג"ל ע"כ העתקת לשון ספר סדר הדורות. ומצינו בכתבי מורנו הרב רבי חיים ויטאל 'זקוק'ל שמוכר אותו ינוקא קדישא בסילודין, בספרו 'עץ חיים' (הקדמה על שער ההקדמות) וזה לשון קדשו [בתורה"ד]: 'מקום אש אוכלת הם רזי התורה, דבריהם כנחלי אש להבת שלהבת כל, כענין ההוא ינוקא דהוה דריש בחשמל ונפק אשא מיניה ואכלתיה, ומה טוב ומה נעים חלקם וכו' ע"ש."

וכתב בספר הקדוש שומר אמונים ז"ע (מאמר הגאולה שלהי פרק ח) וזה"ש: "מובא גם כן בגבולות ה'לך מר' נחמן קטופא אשר כל דבריו דברי נביאות קדשי שקדשים. וזה לשוננו, אי אתון תמון עימן אלין באלין קיימין מן תמן תדעון דקרבין יומין, ברא מנבל אבא וחתנו לחמא ברתא קיימין באמא וכלה בחמותה, מזר צומין ובעי רחמין דלא יתקברו יומין דתשטפון באומין עד כאן. ותראה אחי אהובי, שיתעורר בזמן הזה בהעליונים ותחתונים מהומות רבות ומלחמות עצומות, שרי מעלה עם שרי מטה וכל זה להודיע לישראל מה שנגעשה בשמים ממעל, שנגעש הזמן לפקודת האלה הרחיקא החביבה, להביאה ולקברה לדודה."

"וזה שאומרים בקדיש הלכנה 'עטרת תפארת לעמוסי בטן' שהם עתידים להתחדש כמותה, כי כמו הלכנה כשהיא בתכלית המיעוט מתחדשת תיכף, ככה ישראל הקדושים כשיהיו בתכלית המיעוט, אז יתחדשו ויתעלו בפעם אחת מאפילה לאור גדול, כי צריכים כנסת ישראל לירד בגלות האחרון עד עומק האחרון שבקליפות להוציא בלעם ספיהם ועיין בסוף מאמר האמונה" עכ"ל."

טיב הלך מוסר הנלמד לנו מזה המעשה, שלעולם אי אפשר לדעת מה יגדל ומה יצמח מילד קטן 'נוקא'. וכעש 'נחמן' דגן נודע ששוכנת בקרבו נשמה טהורה מזוככת ונשגבה עד מאוד, עד שבגיל שתיים עשרה שנים כבר התנבא ברוח הקודש. – כן כל נער וכל נשמה קדושה וטהורה של תינוקות של בית רבן, יכולה ומסוגלת להתגדל מאוד, כמו רבים מגדולי הדורות שהיו בילדותם ובנעורם ילדים ונערים רגילים... עלינו אפוא להעריך ולחוקר עד מאוד כל ילד וכל בחור שה תמים מצאן קדשים הערבים על קיום בית ישראל. לשמור עליהם מכל משמר, לעודד כל נער ולדוממו בהשפעת אהבה וקדושה רב וכו' שלא לזלזל או לבטל שום 'נוקא', פיקדון קדוש ויקר שהפקיד הש"ת בידינו, רק להתפלל ולהעתיק מקרב לב ונפש תמיד להצלחתם ושיזכו לשמירה מעליא מן השמים בדור פרוץ כזה של עקבתא דמשיחא, מלא בניסיונות קשים האורבים לנוער שלנו בכל פינה מבית ומחוץ. ויהיה לב אבות ואימהות הומה בתפילות נרגשות ובמסחרים תכבה נפשים

הפך בעמוד הבא <

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו למערכת ע"י הקוראים

דירה למסירה

כל החיים שואלים בביתי מה יהיה? איך נחתן את הילדים? ואני עונה, שיש לנו שותף שלישי שזו הדאגה שלו. אני עובד ולומד תורה ועושה מה שביכולתי. כמוכן שאם היתה לי אפשרות לשים משהו בצד הייתי עושה זאת, אבל החיים לא אפשרו לי זאת.

והיה היום והדוד החליט לרכוש דירה עבור ביתי הקטנה שנשאה חן בפניה. הדודה מצאה פרויקט שנראה לה מתאים וסגרה חוזה. התבקשתי לעזור בהליכים ולעמוד מול החברה בכל הטופסולוגיה הכרוכה ברכישת דירה. עצם ההצעה והרצון של הדוד גרמה לנו להפתעה מוחלטת.

באחד הימים, התקשרו אל הדוד ממשרד המכירות כדי להודיע שהיום זה היום האחרון לתשלום השובר שקבלנו. הדוד התקשר להודיע לי ולא ידעתי מה לעשות, הרי זה לא משהו שאני מכיר והייתה אי הבנה בין משרד המכירות לדוד אודות התשלום הראשוני. סיימתי את הלימוד בסדר הקבוע למרות המתח הנפשי וניגשתי לבנק בעיר מגורי על מנת לשלם את השובר.

אבל אז נתקלתי בבעיה. הדוד לא יכול לשלם עבור הבת שלי שאינה קרבה ראשונה. עוד לא הספקתי להיות מתוסכל, ויהודי נחמד פונה אלי ושואל אותי אם יש לי את השובר ביד ואת כרטיס הבנק? השבתי בחיוב ואז הפתיע אותי והסביר לי שדרך המכונה ניתן להפקיד ולשלם את השובר ללא כל העיכובים החוקיים של הבנק... הוא עזר לי למלא את מה שצריך ואף עזר לי לשלם בכספומט. הייתי בהלם מטיב ההשגחה. הקב"ה סידר לי אדם שמסתבר שהוא יועץ משכנתאות בכיר ובדיק היה בבנק עבור לקוח וה' שם בליבו לעזור לי עם חיוך...

היה זה שיעור מאלף שמי שמקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול דרך ארץ כפשוטו. אילולי היועץ החביב הזה לא הייתי מצליח לשלם באותו יום, מה שהיה גורר קנסות וכאן היה לי ניסיון לא קל לסיים את חוק לימודי לפני שאתפנה לדברי חולין וראיתי את הברכה בעיני בשר...

מכתב מאת: א. ב.

הפענוח לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית פוזרן לשלוח אל 'י' שנה שמואל בפוסט: 15326517922 או אל: o.y.wines@gmail.com

אחת שאלתי מאת ה' לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו

לפני מלך מתרצה בדמעות להצלת נערי הדור תינוקות של בית רבן בנפש נשמה אמן. ציון קדשו של 'חמץ קטור' נקדש כמקום חפילה נעלה ונשגב לדורות עולם ואף אנו נזנק פה נבקש ונתחנן לפני קל מלך יושב על כסא רחמים, בזכותו של האי נחמן ינוקא קדישא דגן, עולה תמימה טהורה וחביבה משופרא דשופא של תינוקות של בית רבן זכים ונקיים מכל רבב של חטא: "מידת הרחמים עלינו התגלגל, ולפני קונן תחנתנו הפיל, ובעד עמך רחמים שאל, כי כל לבב דין וכל ראש לחלל. לחלץ את ישראל קדושים מכל צרותיהם וצרות צרותיהם בנפך ובנפש, מבית ומוחו, בכללות ובפרטיות. - כאשר קושי מר הגלות והטומאה והזוהמה מתגבר בחוקי ניסיונות עקבא דמשיחא וכבר כלו כל הקיצין.

סוף היום. עזיבתו הפתאומית של ר' אפרים בשיאו של שיעור עיון מעמיק, הפליאה לא מעט את התלמידים היקרים. מה קרה פתאום באמצע היום? להיכן מיהר המלמד החשוב בדחיפות שכחו בימים הראשונים של השנה? כאשר מעולם לא החסיר כמעט במשך כל השנה כולה ובודאי שלא בימים הראשונים של השנה. הם החלו לדאוג ולחשוש לרובם האהוב מי יודע מה היה לו, עד שנצרך לעזוב ולקטוע ממש באמצע הלימוד לנסיעה בינעירונית.

למחרת בבוקר כשהגיע הרבי אל החיידר, רענן ונמרץ כרגילו, סבבו אותו מיד תלמידיו האהובים בשאלות שונות ותחזורים... מה קרה לרבי אתמול? מדוע נחפו פתאום לצאת באמצע השיעור? וואס איז געשיין? [מה קרה] - בתחילה ניסה רבי אפרים להשתמש מהם באמתלאות שונות, אך משלא התקבלו תירוציו המתחמקים על לב התלמידים וחזקה עליו הפצרות המרובה החליט לגלות לפניכם בדברים כהוויית.

הוא פתח את פיו כמתנצל, על שכבר בימים הראשונים ללימודים נדרש להביא 'מלא מקום'. - פשוט הייתי מוכרח בדבר, אמר ר' אפרים וכאן גילה בפעם הראשונה את סודו המופלא ואת סוד הצלחתו המיוחדת בחינוך התלמידים לאחר שמקדיש יום שלם לפני תחילת הזמן לנסיעה המיוחדת מירושלם, בשביל הצלחת שנת הלימודים.

השנה סיפר הרבי הנערץ, מסיבות שאינן תלויות בי לא יכולתי לקיים את מנהגי הקבוע ולא הספקתי לעלות למירון לפני תחילת השנה וחשבתי לדחות את הנסיעה הזו לזמן אחר שיתאפשר בידי.

אולם רק התחלתי את השנה ומיד נוכחתי בעליל שהכל תקוע והולך בעצלתים משום מה אינני מצליח ללמד ולהסביר כמו שצריך, הסוגיא מתפתלת ומסתבכת אצלי, כידוע ש'חוסר הסברה נובע מחוסר הבנה'. וכתוצאה מהלימודים הבלתי מוצלחים גם המשמעת התרופפה מעט, הכל היה צולע ומעורפל, כפי שבדאי הרגשתם גם אתם.

בראותי כי כן לא יכולתי יותר להמשיך בשום אופן, ופשוט הוכרחתי לקום באמצע היום להודות להפליא אל הציון הקדוש משוש לב איש ישראל, לבקש ולהתחנן מפני הבורא יתברך שמו, אשר 'הוא בורא ומנהיג לכל הברואים והוא לבדו עשה ועושה ויַעֲשֶׂה לְכָל הַמַּעֲשִׂים, על הצלחת הלימודים גם בשנה הזו!

ואכן התקבלה תפילתו לפני כיסא הכבוד, והועילה מאוד טירחת נסיעתו אל 'דבי שמעון' שבזכותו שמע ה' לבקשתו. ותיכף מיזם מחרת כשחזר אל החיידר התהפך המצב לטובה ובפתחת השער דלעילא נפתחו הלבבות דלתא, 'להבין ולהשכיל' לשמע ללמד וללמד לשמר ולעשות ולקיים. והיתה תורתו באותה שנה מאירה וזורחת ביותר, והמשיך להנהיג ולהחזיק את כיתתו על מי מנוחות כל אותה שנה בהצלחה מופלגת, בתורה וביראת שמים! ללמד עד היכן מגעת כוחה של תפילה ובפרט התפילה עבור הצלחתם של תינוקות של בית רבן, כמה היא נצרכת וחשובה ובייחוד התפילה המיוחדת עם תחילת הזמן, בעת שלבבות צעירי צאן קדשים הומים ומשתוקקים לקרבת אלקים טוב ולדבקות תורה ותפילה ביראת שמים ומידות טובות לשפוך לב כמים לפני אבינו שבשמים להצלחת הזמן החדש, והשנה המתחדשת שבפתח בכתיבה ותחימה טובה אמן ואמן.

עשה לשמע יומי שרים שלא חטא, עשה לשמע גמלי חלב שלא חטא, עשה לשמע תינוקות של בית רבן

שאר מסיבות וסיזמים שמן הראוי לערכם בתפארת הרצות כדי להחזיר בלב התלמידים אהבת תורה ויראת שמים.

בתלמוד תורה "עץ חיים" המפורסם של בני ירושלים של מעלה בדור שלפנינו היה מלמד אחד חשוב ונכבד מאד, ה"ה מוה"ר אפרים נקנסקי זצ"ל. הוא היה גברא רבא תלמיד חכם ובר אוריין, איש ירא ושלם מהמלמדים הוותיקים בעץ חיים שנים רבות שבעצם אישיותו ואורחות חייו הנעימים הקרין אורה של קדושה על כל התלמידים. הן הוראת שמים שהיו נסוכים על פניו העדינים תמיד, השפיעו רבות על עיצוב דמותם של תלמידיו הרבים בני קריתא דשופרא.

מנהג של קבע הנהיג לעצמו ר' אפרים דגן, מדי שנה בשנה בטרם פתיחת שנת הלימודים החדשה היה עורך נסיעה מיוחדת לאתרא קדישא מירון ת"ו, לציון התנא רבי שמעון בר יוחאי זי"ע, כדי להעזיר בקדש בתפילה ותחנונים להצלחת התלמידים החדשים העולים אל הכיתה שלו, ושתיהו השנה המתחדשת פוריה ומבורכת בחינוכם ותלמודם של תינוקות של בית רבן.

כאשר ראיתי כמה וכמה מלמדים חשובים ומגדי שיעורים יראי אלקים שתפסו במנהג יפה זה, לערוך נסיעה למירון לתפילה מיוחדת ולהפציר בקדש בטרם תחילת הזמן על הצלחת שנת הלימודים הממשמשת ובאה לטובה. והוא מנהג נאה, כי אכן צריך הרבה תפילות עבור הצלת הילדים התינוקות של בית רבן ה' עליהם חיו. ובפרט בציון קדשו של רשב"י, כמו שמרומז על כך להדיא בגמרא (מכות יז:) תפילה זו שעל התינוקות: "דילידא אימיה כרבי שמעון תיליד", עיין שם.

המעשה שלפנינו החדש באחת השנים בכיתתו של רבי אפרים. כמה ימים לאחר תחילת הזמן בעץ חיים, שנפתח כמובן בהתלהבות ובהתחדשות רעננה, כראוי וכיאות לתלמוד תורה המצוין שבישיבת עץ חיים. קם לו בפתע פתאום רבי אפרים מכיסאו, באמצע שיעור קשה ומסובך שמסר לתלמידיו החדשים בגפ' הנלמד באותו זמן. הוא הפסיק בפתאומיות קרע את עצמו מעומקה של סוגיא יצא בחטף מן הכיתה, והלך בזריזות היישר אל היכל הישיבה הקדושה דעץ חיים. - שם ישבו באותה שעה שורות שורות של לגיונות תלמידי חכמים מסתלה ומשמנה של בני ירושלים ושקדו על תלמודם. הוא ניגש בדחיפות אל אחד האברכים המוכרים לו, וביקש ממנו אם יוכל להואיל בטובו להחליף על אחר את מקומו בכיתה למספר שעות מאחר והוא נחפו בדחיפות לנסיעה בין עירוניות.

רבי אפרים נכנס אל משרד ההנהלה, שם הסדיר את ענין יציאתו והממלא מקום המחליף, ויצא היישר אל נסיעתו, כשהאברך החשוב שנוענה לו ברצון נכנס למלא את מקומו בלימודים עד

כענין שהגביא מעיד בנו לאמר (ישעיה לז ב-ד): "וישלח את אלקים אשר על הבית ואת שגנא הסופר ואת קני הכהנים מתפסים בשקים אל ישיעיהו בן אמוץ הנביא. ואמריו אליו, כה אמר חזקיהו, יום צרה ותוכחה ונאצה היום הזה כי באו בנינו עד משבר וכן אין ללדה. אולי ישמע ה' וגו', ונשאת תפלה בעד השארית הנמצאה".

וכאשר באים לקראתנו הימים הנוראים וימי הסליחות המקודשים נוחילה נא לקל, כאיש אחד בלב אחד, ונבקשה פניו: "פנה נא אל התלאות ואל לחטאות, צדק צועקין מקליא פלאות, קשוב נא תנונם אלקים ה' צבאות, לשמע אל הנהגה ואל התפלה" - אמן.

אולם האירועים שבתלמוד תורה על טהרת הקדוש בירושלים קרתא דשופרא רעש וגעש, תכונת התחינה ניכרה היטב מכל פינה, אוירת השמחה הגדולה היתה מלאה מפה אל פה. - היה זה יום חגם הגדול של חתני "חומש סעודה", הנערכת מדי שנה בשמחה רבתית ברוב פאר והדר. כמנהג ישראל קדושים לערוך שמחה זו בעסק גדול, כראוי וכיאות לכבודם של תינוקות של בית רבן, המתחילים בלימוד התורה הקדושה, להעמיד להחזיק ולקיים מוסדות תבל, כד"א (תהילים ג) "מפי עוללים וינקים יסדת עץ למען צורךך, להשביט אויב ומתנקם!". אחד מרבני ירושלים שהוזמן לזו השמחה לשאת מדרשות קדש, לדגל שמחת נכדו שהיה בין חתני השמחה, הגיע אל המקום בליווי נהגו האיש, שהיה מן הבחורים המצויים לדאבון לב ברחובות קרית, שנטש את ספסל הלימודים בישיבה הקדושה, ונקרא בזמנינו 'נשו' רחמנא ליצלן.

בתום האירוע המפעים שהצליח בהצלחה גדולה בסייעתא דשמיא כשיצא הרב אל הרכב לשוב אל ביתו, רואה הוא את פני הנגד - הבחור - המלווה שהיו נסערות מאד, דמעות עמדו בעיניו, ומרוב התרגשות כמעט ופרץ בבכי נסער.

שאל הרב את הבחור ברוב חיבה ואהבה כדרכו, שמה אינו חש בטוב ומה פשר ההתרגשות הגדולה? ענה הבחור: ברוך השם חש אני בטוב, וכבר יוצאים אנו לנסיעתנו, אולם הנני נרגש מאד למראה חתני השמחה, ילדים טהורים וקדושים תינוקות של בית רבן, שפניהם זורחות ומפיקות קדושה עצומה. וכראותי את נכד הרב ניגש לקבל את החומש עם הכתר על ראשו, והחיוך המלא תום וחוץ על שפתותיו. התעורר מאוד לבי בקרבי, והרהרתי לעצמי שאם היו עורכים גם לי כזו 'חומש סעודה' לא הייתי מגיע לאן שהגעתי... זה היה בודאי מחזירי בי אהבת תורה ויראת שמים עצומה!

ולמד על הכלל כולו יצא שנלמד מטיב עובדא זו, כמה חשובה היא ההערכה שאנו מוקירים ומרוממים את ילדי התלמוד תורה תינוקות של בית רבן, אם 'חומש סעודה' או

קו ההזמנות לכל ספרי 'מכון טיב'

מוהגה צ"ר **רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א**

0733-22-76-09 ☎ **חתקשרים** ● **מזמינים** ● **מקבלים ללא עלות דמי משלוח!**